

Handlingsplan til forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme.

Fredericia Kommune 2018.

Indhold

INDLEDNING.....	3
Forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings i nationalt perspektiv.....	3
Forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings i et kommunalt perspektiv.	4
DEFINITIONER OG BEGREBSAFKLARING	5
INFOHUSE	5
T.O.T.	5
Forebyggende indsats.	5
FORMÅLET MED HANDLINGSPLANEN.	7
STRATEGISKE MÅLSÆTNINGER	8
Prioriterede indsatser og operationelle målsætninger.....	8
Sammenhæng med andre kommunale politikker.	8
Ledelse, strategisk forankring og opfølgning.	9
Eksternt samarbejde.....	9
Boligforeninger	9
Uddannelsesinstitutioner	10
DET OPERATIVE NIVEAU	11
Sagsflowet	11
Indsatser	12
Faser	13
IMPLEMENTERING I ORGANISATIONEN	15
ERFARINGSOPSAMLING OG PROCEDUREUDVIKLING.....	16
Registreringspraksis.....	16
BILAG 1: LOVGRUNDLAGET FOR INDSATSEM MOD RADIKALISERING OG EKSTREMISME.	17
Det sociale område.....	17
Undervisningsområdet.....	17
Retspleje.....	17
Folkeoplysning.....	17
Persondata	18
Beskæftigelse	18
BILAG 2: VEJLEDNING TIL BORGERE OG FAGFOLK	19
Hvad skal jeg være opmærksom på?	19
Bekymringsskema.....	20
BILAG 3: LINKS	22

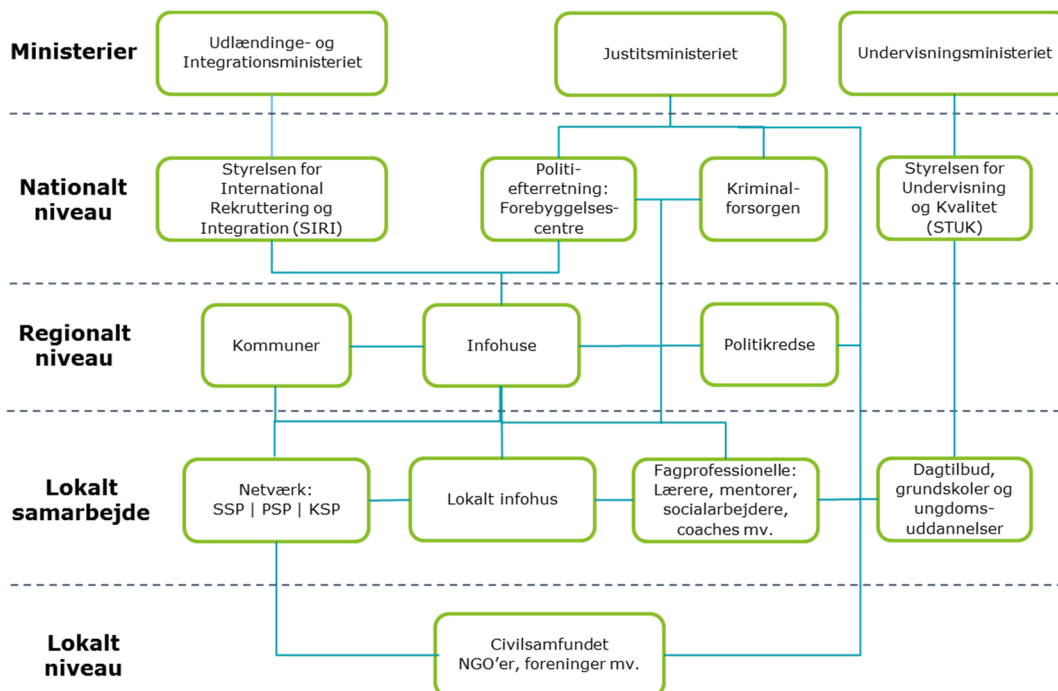

INDLEDNING

Forebyggelse af ekstremisme og radikalisering i nationalt perspektiv.

Danmark er et af de mest trygge lande i verden, hvor hverken politisk eller religiøs ekstremisme er et fremtrædende fænomen. Der kan dog findes enkeltindivider eller grupper, der tilslutter sig ekstremistiske synspunkter, som kan føre til voldsparathed med Kundby-sagen, Omar El-Husseins angreb på Krudttønden og sager om danske fremmedkrigere som nogle af de nyere og mest alvorlige eksempler. Årsager til radikalisering kan være mange og komplekse, men bunder ofte i en oplevelse af at føle sig ekskluderet fra samfundet. Forebyggelse af ekstremisme handler derfor ikke blot om at forhindre terrorangreb, men har et langt bredere samfundsmæssigt sigte, som skal bidrage til at sikre integration, inklusion, tryghed og medborgerskab i samfundet. I den lokale kommunale kontekst strækker den forebyggende indsats sig derfor over en række aktører lige fra politiet og det øvrige SSP-samarbejde til kommunens jobcentre, folkeskoler, og de mange samarbejdspartnere og aktører i civilsamfundet.

I Danmark er forebyggelsesindsatsen baseret på et bredt tværsektorielt myndighedssamarbejde, som involverer aktører på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Den tværgående og helhedsorienterede tilgang er internationalt anerkendt for både at rumme det sikkerhedsmæssige og det samfundsmæssige sigte. Den overordnede struktur for den danske model er illustreret nedenfor, og understreger både kommunernes centrale rolle samt et stort fokus på tværgående samarbejde, samspil og koordinering på flere niveauer.

Kilde: Frit efter DIIS (2015), The Danish Approach to Countering Extremism and Radicalization

Forebyggelse af ekstremisme og radikalisering i et kommunalt perspektiv.

Fredericia Kommune er et trygt sted at bo, og med denne handlingsplan er det hensigten at styrke dannelsen af aktive medborgere, der tager ansvar i et lokalt demokrati og derigennem understøtte forebyggelsen af radikalisering og ekstremisme i Fredericia Kommune.

I et samspil med civilsamfundet og i det fællesskab, som Fredericia Kommune er, skal vi arbejde for at gøre alle vores borgere til en aktiv del af samfundet. I Fredericia lægger vi vægt på at arbejde ud fra et medborgerskabsperspektiv. Handlingsplanen tager udgangspunkt i "Vision 2020 for Fredericia" samt i "Politik for fællesskab og civilsamfund 2017-21".

For os er fællesskaber og aktivt medborgerskab nøgleord i den forebyggende indsats. Radikalisering og ekstremisme har mange former. Jo tidligere der er en indsats for at forhindre nogen i at vælge den vej, jo større er chancen for at lykkes.

Denne handlingsplan bygger på en tværfaglig organisering af arbejdet med forebyggelse af radikalisering og ekstremisme, således at der deles og sikres viden på tværs af organisationen.

Handlingsplanen skal være et brugbart redskab for fagfolk, og for folk som skal guide byens borgere ved henvendelser om bekymring.

Der er en indgang, hvilket betyder, at vi tager udgangspunkt i en samlet indsats for alle i opmærksomhedszonen, dermed er det en samlet indsats for børn, unge og voksne. Der kan være særlige forhold – også i forhold til lovgivning, som nødvendiggør en skelnen, men som udgangspunkt vil alle indsatser ske ud fra den samme organisering. Sideløbende med denne handlingsplan, udarbejdes en handlingsplan til forebyggelse af ærekrænkende adfærd og negativ social kontrol.

DEFINITIONER OG BEGREBSAFKLARING

INFOHUSE

Forebyggelse af ekstremisme og radikaliserings løftes først og fremmest i et samarbejde mellem kommuner og politikredse. Det sker i regi af det kriminalitetsforebyggende SSP-samarbejde mellem skoler, sociale myndigheder og politi. Samarbejdet er forankret i INFOHUSET.

Sydøstjyllands Politi har i politikredsen et INFOHUS med repræsentanter fra kredsens kommuner, Kriminalforsorgen, PET, Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI).

Der er etableret INFOHUSE i alle 12 politikredse. Repræsentanter for INFOHUSET mødes og opsamlar erfaringer, behandler henvendelser vedr. bekymringer om personer på vej i radikaliserings og ekstremisme. Fredericia Kommune er repræsenteret med to medlemmer af T.O.T.

Der er et samarbejde med indgåelse af gensidige aftaler om ansvars- og opgavefordeling ved tilbageløb til kommunen. Der afholdes møder efter behov, dog mindst 2 gange årligt.

Indsatsen omfatter borgere både under og over 18 år.

T.O.T.

T.O.T. står for det Tværgående OpmærksomhedsTeam. Teamet behandler alle henvendelser om ekstremisme og radikaliserings. Teamet består af flg. personsammensætning:

- Medarbejder fra Arbejdsmarkedsafdelingen
- Medarbejder fra Voksenservice,
- Medarbejder fra Familie & Børnesundhed,
- Medarbejder fra Børn & Unge.

Teamet er tildelt handlekompetence. Det skal ikke være sagsbehandlende, men skal kunne videregive til fagafdelinger og sikre flow i sagerne.

Forebyggende indsats.

En forebyggende indsats forstås som en indsats, hvor det primære sigte er at forebygge og forhindre, at problemer relateret til ekstremisme og radikaliserings opstår og forværres. Det handler derfor om, at der så tidligt som muligt sættes ind med den rette indsats.

For at understøtte dette og sikre et fælles sprog hos de fagprofessionelle er der udviklet en forebyggelsestrekant specifikt til forebyggelse af ekstremisme, der beskriver indsatser på tre niveauer:

- 1) Opbyggende/målrettede indsatser målrettet voldelige ekstremister.
- 2) Indgribende/specifikke indsatser målrettet personer eller grupper i risiko for radikaliserings.
- 3) Opbyggende/generelle indsatser målrettet den brede befolkning.

FIGUR 1. BEGREBSAFKLARING EKSTREMISME OG RADIKALISERING

Ekstremisme betegner personer eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, de er utilfredse med. Betegnelsen omfatter bl.a. venstreekstremisme, højreekstremisme og militant islamisme.

Radikaliserings betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimere sine handlinger efter ekstremistisk ideologi.

Kilde: www.stopekstremisme.dk

FIGUR 2. FOREBYGGELSESTREKANTEN.

Hvert indsatsniveau, de blå felter i trekanten, er koblet til et tidsmæssigt bekymringsniveau, angivet som en trappe ved siden af trekanten, som er med til at afgøre, hvor hurtigt der er behov for at reagere på en konkret henvendelse.

Med både børn, unge og voksne som målgruppe, og fokus på både den tidlige forebyggelse og akut målrettet indgriben, er det tydeligt, at den samlede forebyggelsesindsats går på tværs af kommunens forvaltninger og involverer et samarbejde mellem flere myndigheder.

Det er samtidig nødvendigt, at kommunen strategisk og operationelt kan håndtere sager på alle tre indsatsniveauer, hvor der vil være stor forskel på kommunens rolle i den generelle forebyggelsesindsats og i den målrettede indsats rettet mod enkeltindivider.

Denne handlingsplan skal bidrage til at understøtte kommunens samlede forebyggelsesindsats fra kommunens evne til at udøve generel forebyggelse med henblik på at forhindre, at problemer opstår, til kommunens akutte håndtering af konkrete sager, hvor menneskeliv kan være på spil.

FORMÅLET MED HANDLINGSPLANEN.

Handlingsplanen skal:

- Sikre, at der sker en hurtig forebyggende indsats for og med borgeren
- Til stadighed udvikle og kvalificere det tværgående samarbejde mellem alle medarbejdere i fagafdelinger, øvrige samarbejdspartnere, interessenter og politiet.
- Være garant og understøttende i forhold til styrket koordinering og overblik, gennem fælles, struktureret erfaringsopsamling og metodeudvikling.
- Sikre at der sker en hurtig handling i forhold til reel bekymring såvel på det foregribende som på det indgribende niveau.

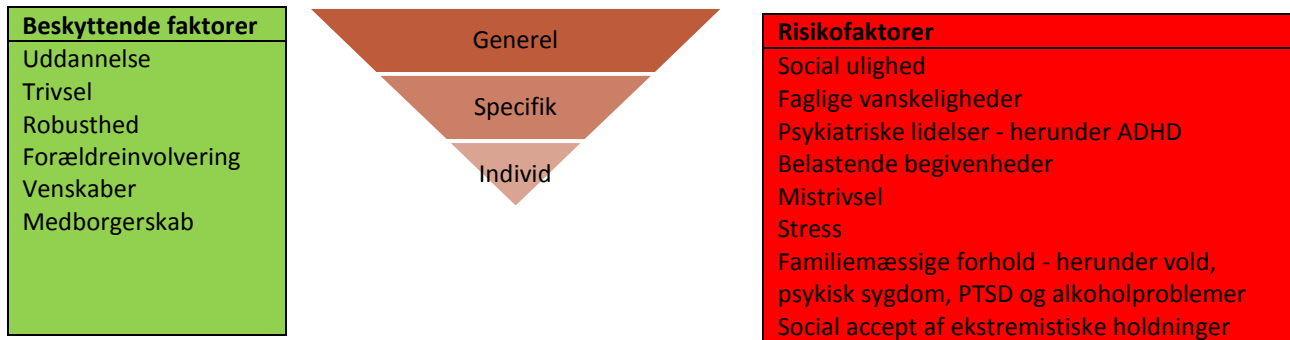
STRATEGISKE MÅLSÆTNINGER

Det er målet, at vi gennem en tidlig forebyggende indsats og en tydelig handlingsplan bidrager til at styrke de sunde og udviklende fællesskaber, som alle har brug for at være en del af.

Vi vil styrke de tværfaglige indsatser og netværk, så der er en tydelig sammenhæng i de tiltag, vi sætter ind med i forhold til både børn, unge og voksne, som kan være i risikogruppen, eller som er en del af netværket omkring en borger, der potentiel er på vej til at blive radikaliseret.

Prioriterede indsatser og operationelle målsætninger

Med udgangspunkt i nedenstående model, er det vigtigt at have øje for de beskyttende faktorer, for derigennem at forebygge en radikaliseren i at eskalere. Der er beskyttende faktorer og risikofaktorer, som på alle niveauer skal laves en indsats på. Hvis vi skal lykkes med at forebygge på alle tre niveauer, er det en forudsætning at der løftes både på det generelle, det specifikke og individorienterede niveau samtidigt.

Der skal prioriteres tidlig forebyggende indsats, især over for børn og unge, som kan være i risikozonen for radikaliseren og deltagelse i ekstremistiske miljøer. Dette kan bl.a. ske ved at der arbejdes med medborgerskab på eksempelvis uddannelsesinstitutioner, i de sociale helhedsplaner, i det forebyggende sociale arbejde eller i arbejdsmarkedsafdeling.

Sammenhæng med andre kommunale politikker.

Politik for fællesskab og civilsamfund, vedtaget af byrådet 30.10.2017 vægter fællesskaber og aktive medborgere:

“ Vi ønsker, at alle tager ejerskab for vores fællesskab og bidrager til vores velfærdssamfund. Vi skal se muligheder og hjælpe hinanden med de opgaver, der kan være svære at løfte alene. Sammen kan vi meget mere”

Med en henvisning hertil i denne handlingsplan er det målet at tydeliggøre, at vi sætter fokus på det forebyggende element i at være en del af meningsfyldte fællesskaber.

I forhold til børn og unge opererer handlingsplanen tæt sammen med SSP – strategien, og udvikle sig til at være en del af forebyggende strategier, som er væsentlige værktøjer i det forebyggende og indgribende arbejde med borgere i Fredericia. I forhold til borgere over 18 år søges at arbejde ud fra lignende metoder med projekter målrettet socialt udsatte og andre med særlige behov.

Ledelse, strategisk forankring og opfølgning.

Nedenstående figur illustrerer den strategiske plan for Fredericia Kommune; sammenhæng og fordeling på det politiske, strategiske og operationelles niveau.

Strategisk plan for Fredericia Kommune

Niveau	Internt	Eksternt	Alarm beredskab
Politisk	Byrådet ↕ → Banderåd	Kredsråd	Kommunaldirektør
Strategisk	Styregruppe for forebyggelse	Lokalråd Banderåd	Pressechef
Operativt Forebyggelse	SSP + AMA+ Voksenservice ↓	Uddannelsesinstitutioner	
Operativt Bekymring	"T.O.T." Løbende opfølgning	INFOHUS	
Operativt Akut	Indsatsenhed	Politi	

Eksternt samarbejde

Samarbejdet mellem politi og kommune følger den etablerede organisering, dvs. via INFOHUSET. Kilde: "Samarbejdsplan Kredsråd 2016, Sydøstjyllands Politi. "

Boligforeninger

Fredericia Kommune er repræsenteret i tværgående samarbejdsfora på såvel strategisk som operationelt niveau i de boligsociale helhedsplaner, som dækker de 2 største boligområder i Fredericia.

Herigennem er der samarbejde om tendenser og konkrete udfordringer, ligesom der er igangsat projekter med forebyggende formål i samarbejde med helhedsplanen.

Det betyder, at der arbejdes på at forbedre parametre som tryghed og trivsel. Samme fora anvendes til fælles læring omkring specifikke emner herunder radikaliserings og ekstremisme.

Uddannelsesinstitutioner

Vi skal sikre samspillet med uddannelsesinstitutioner i Fredericia, så handlingsplanens intentioner implementeres i det forebyggende arbejde på ungdomsuddannelserne og uddannelsesinstitutioner.

DET OPERATIVE NIVEAU

Alle henvendelser om bekymring kommer til T.O.T. hvor de behandles og registreres.

Alle henvendelser – også de, der går direkte til politiet og som behandles i INFO- huset, bliver registreres.

Sagsflowet

Bekymring opstår hos borger, boligselskab, kommunal medarbejder el. andre	Bekymringsskema udfyldes og indsendes til T.O.T.
Modtageren fra T.O.T foretager hurtig screening på baggrund af indikatorer på niveau: A. Opbyggende, B. Foregribende C. Indgribende	Ved mindste tvivl i vurdering handles ud fra en formodning om behov for indgribende indsats. A. Medtages til det kommende T.O.T. møde (afholdes om udgangspunkt hver 14. dag) B. Der indkaldes til T.O.T. med inddragelse af relevante deltagere (sagsbehandler, lærer, pædagog osv.) C. Der tages øjeblikkelig kontakt til politi.
Indsats igangsættes	På T.O.T. mødet aftales indsats, inddragelse af netværk, tovholder (nærmest ansvarlige i sagen) og tidspunkt for opfølgning på indsats. På mødet registreres alle henvendelser såvel over som under 18 år. Alle henvendelser videregives til INFO-huset. Registrering foretages i skema – bilag nr.
Opfølgning	Der afholdes evaluering på indsatsen, vurdering på næste skridt eller afslutning. Registrering og videregivelse.

Indsatser

Vi operer med de tre begreber/stadier: Opbyggende, foregribende og indgribende indsatser.

Indsatsområde	Målsætning	Eksempler på resultat	Indsatser
Det generelle niveau	Vi er med til at fremme borgernes oplevelse af tryghed og fællesskab i Fredericia.	Understøtning af sunde fællesskaber for børn, unge og voksne i Fredericia Kommune.	Projekter, der understøtter sunde fællesskaber i skoler og fritid i Fredericia. Eks. "Kirstinebjerg som mønsterskole".
Det specifikke niveau	Vi arbejder målrettet på at igangsætte tidlig indsats, understøtte og hjælpe tilbage til sunde fællesskaber.	Den unge er igen i gang med ungdomsuddannelse og fritidsaktivitet.	Fredericia Kommune har vi få personer, der er uddannet mentorer og derfor kan sættes ind i arbejdet. Et forløb kan se således ud: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bekymringen kommer til gennem SSP og det vurderes, der er grund til bekymring. ➤ Der iværksættes en SSP-handlingsaftale. Dog vil det være mentoren, der sættes på den unge. ➤ Der arbejdes med at afdække beskyttelses- og risikofaktorer både hos den unge og i familien. ➤ Netværket omkring den unge skal tage ansvar, og de kommunale aktører skal støtte op om dette for at sikre en løbende udvikling. Når tingene er stabiliseret kan en gradvis nedtoning af indsatsen begynde.
Det målrettede niveau	Vi arbejder målrettet på at skabe betingelser og fællesskaber, som forebygger radikaliserings og ekstremisme	Borgeren støttes i miljø skift, flytter væk fra miljøet, og starter uddannelse i anden by.	I tæt samarbejde med politiet via INFO-huset, iværksættes specifik mentorordning og støtte til brud med miljøet, herunder flytning til anden by/landsdel. Politiet er aktiv som retningsgiver i sagerne

Faser

Nedenstående praksisbeskrivelser er et eksempel på de faser, der kan arbejdes med i forebyggelsen.

Det er vigtigt at inddrage alle i den kommunale organisation i arbejdet, eksempelvis sagsbehandlere, jobkonsulenter, lærer, pædagoger, psykologer, coaches, politi, mv.

Som udgangspunkt kan der afsættes 10 – 14 måneder til forløbene.

Fase	Baggrund	Praktikeren
Kortlægning <ul style="list-style-type: none"> - Borgeren (kulturgram, demogram)	Danne sig et overblik over hvilken påvirkning borgeren er udsat for, hvilke sammenhænge borgeren færdes i og hvor bekymringerne observeres.	Mentoren udvælges.
Indledende samtaler Mentor (uddannet) <ul style="list-style-type: none"> - Afdækning af borgerens tilværelseskompetencer (ud fra Preben Bertelsens kompetenceskema om de ti tilværelseskompetencer), sammen med borgeren	Her afdækker man beskyttelses- og risikofaktorer. Afdækningen giver anledning til at arbejde videre med de identificerede problemstillinger, som styrker radikaliseringsadfærden	I denne fase er det vigtigt, at mentoren er nysgerrig og med afsæt i teorien, begynder at afdække sammenhænge, ud fra borgerens narrativ/livsfortælling. Det handler om at skabe tillid og grobund for det videre arbejde Der må absolut ikke være nogen indgriben, i denne fase, fra mentors side. Man skal have paraderne ned fra borgerens side. Interkulturel forståelse og tilgang. Respektere og anerkende den borgerens syn og ståsted.
Opgaven bliver konkretiseret (Både i forhold til borgeren og fam./netværk)	Nu skal der tages ansvar i netværket. Opgaverne uddelegeres, så det er tydeligt, hvad man får ansvaret for. Borgerens af-radikaliseres ikke, med mindre at hele netværket støtter op om processen. Og er med til at skabe forandring i de relevante kontekster, hvor der er identificeres risikofaktorer.	Hvis samtalerne med borgeren peger på specifikke udfordringer, som borgeren står overfor. Det kan eks. være skolemæssige udfordringer, manglende fællesskaber, mobning eller diagnose, skal de bedst egent i netværket påtage sig opgaven i at støtte borgeren i arbejdet med problemstillingen. Mens dette arbejde pågår, er mentoren stadig den banen. Samspelet i netværket er afgørende at der løbende sikres en udvikling, som borgeren profiterer af. Her er det vigtigt at løbende kunne måle/identificere en forandring.

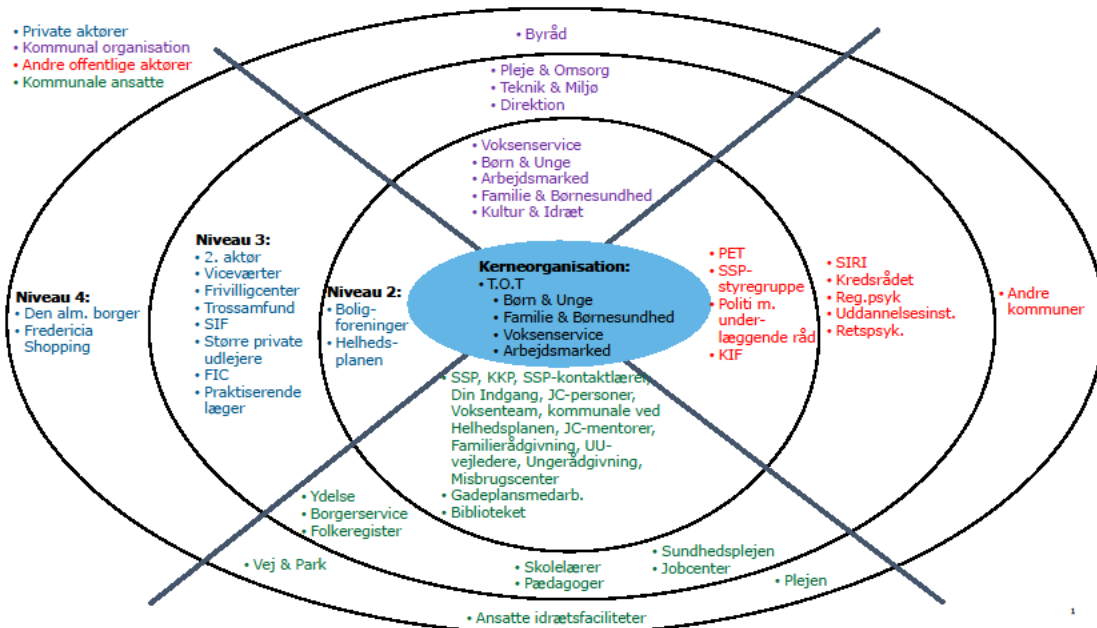
Forandringen Borgeren skaber egne forandringsudsagn i samarbejde med mentor, sideløbende med netværkets støttende procesarbejde.	Netværket holder møder løbende.	I takt med udviklingen afstemmes netværksmedlemmernes betydning. (Hvad er relevant for opgaveløsningen på nuværende tidspunkt i processen.)
Stabiliserings fasen	Borgeren inkluderes i samfundet med støtte og hjælp fra netværket og lokalsamfundet.	Her har mentoren en betydning for at sikre overgangen og bruge den viden, som er opbygget gennem forløbet, til at sikre en ordentlig aflevering.
Evaluering	Opsamling af viden til kvalificering af nye indsatser.	Hvis vi skal blive bedre til radikaliseringsforebyggelse, vil det være afgørende at vi samler vores viden for at kunne kvalificerer nye indsatser.

IMPLEMENTERING I ORGANISATIONEN

Alle skal have en viden om, hvor man kan henvende sig i forhold til bekymrende adfærd, men ikke alle skal have en indgående viden om indsatsen.

Nedenstående figur illustrerer, hvem og hvordan vi skal have den fornødne viden:

ERFARINGSOPSAMLING OG PROCEDUREUDVIKLING

Registreringspraksis

Det er af stor betydning – af hensyn til de målrettede indsatser, at vi har registreret de bekymringer og de tiltag, som henvendelser om bekymring har medført.

Med det nye Tværgående Opmærksomheds Team, som løbende har til opgave at modtage og behandle henvendelser, får vi mulighed for at samle og kortlægge (mapping – metode), hvor der geografisk er grundlag for særlig opmærksomhed og indsats, hvem der er nøglepersoner i forhold til at rette henvendelse (er det sundhedsplejen, lærere, naboer?) og hvilke netværk, der omgiver den pågældende borger.

Der bliver i T.O.T lavet flg. registreringer:

- Antal henvendelser
- Alder
- Hvad omhandler henvendelsen
- Hvad sker der med henvendelsen

Vi lægger stor vægt på, at det er et fælles ansvar for alle, at vi tager hånd om borgere i udsatte positioner, hvis vi skal kunne yde en god og konstruktiv indsats.

BILAG 1: LOVGRUNDLAGET FOR INDSATSEM MOD RADIKALISERING OG EKSTREMISME.

Det sociale område

Serviceovens § 12 b, der trådte i kraft 1. januar 2016, præciserer, at kommunerne er forpligtigede til at iværksætte gratis og målrettede rådgivningstiltag for borgere over 18 år, hvor der er bekymring for radikaliserings. Det beskrives bl.a., at kommunen kan lave opsøgende arbejde og af egen drift kan tage kontakt til borgere, som skønnes i risiko for at blive radikaliserede. Der kan dog udelukkende igangsættes tiltag, hvis den pågældende borger giver samtykke til at ville deltage.

Af serviceoven fremgår det videre, at kommunen varetager forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme blandt børn og unge under 18 år i SSP-samarbejdet, og at der allerede er en række muligheder i serviceoven for at træffe afgørelser om foranstaltninger for børn og unge under 18 år med henblik på antiradikalisering. Det drejer sig bl.a. om serviceovens §§50 (børnefagligundersøgelse), 51 (undersøgelse uden samtykke), 52 (foranstaltninger), 57a (forældrepålæg), 57b (ungepålæg) og 58 (anbringelse uden for hjemmet uden samtykke).

Undervisningsområdet

Lovgivningen på skoleområdet er ligeledes relevant for det forebyggende arbejde i bredeste forstand. Det fremgår af folkeskoleloven, §1, stk. 3, at

"Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati".

Tilsvarende bestemmelser kan findes i lovgivningen, der regulerer de frie grundskoler, ungdomsuddannelserne m.v.

Endvidere hedder det i lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø, §1, stk. 1:

"Elever, studerende og andre deltagere i offentlig og privat undervisning har ret til et godt undervisningsmiljø, således at undervisningen kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Undervisningsmiljøet på skoler og uddannelsesinstitutioner (uddannelsessteder) skal fremme deltagernes muligheder for udvikling og læring og omfatter derfor også uddannelsesstedets psykiske og æstetiske miljø." (Lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø).

Retspleje

Retsplejelovens §§ 115 og 115a omhandler muligheden for, uden samtykke fra borgeren, at udveksle oplysninger mellem myndigheder i hhv. SSP, PSP og KSP4 samarbejdet. Videregivelsen af oplysninger må kun ske, hvis det har et kriminalitets-forebyggende sigte, og politiet må ikke anvende oplysningerne i efterforskningsøjemed. Efter en revision af retsplejeloven i marts 2016 kan Kriminalforsorgen nu også udveksle oplysninger med politi og kommune om varetægtsfængslede borgere, hvor der er mistanke om radikaliserings. RPL § 115 omfatter både unge over og under 18 år, og RPL §115a giver endvidere politiet mulighed for at videregive oplysninger om borgere over 18 års private forhold til forældre og andre nærtstående.

Folkeoplysning

Efter folkeoplysningsloven fastsætter og fordeler kommunalbestyrelsen årligt en beløbsramme til blandt andet det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde. Det fremgår af folkeoplysningslovens § 4a, at folkeoplysende foreninger, hvis formål eller adfærd modarbejder eller underminerer demokrati eller grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, ikke kan ydes tilskud eller anvises lokaler efter folkeoplysningsloven. Ifølge § 4a kan kommunerne heller ikke på andet grundlag end folkeoplysningsloven, herunder efter kommunalfuldmagtsreglerne, yde tilskud eller udlåne eller udleje lokaler til foreninger, hvis formål eller adfærd modarbejder eller underminerer demokrati eller grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Persondata

Persondatalovens §§ 5-8 omhandler myndigheders mulighed for at udveksle personfølsomme oplysninger uden samtykke fra borgeren. Det er hovedreglen i persondataloven, at personfølsomme oplysninger ikke må udveksles mellem myndigheder uden samtykke. Men der er dog visse undtagelser, som bl.a. kommer til udtryk i § 8, der beskriver "værdispringsreglen". Værdispringsreglen indebærer, at myndigheder kan videregive personfølsomme oplysninger, hvis hensynet til offentlige interesser klart overstiger hensynet til den enkelte. Værdispringsreglen kan derfor anvendes, hvis en myndighed har mistanke om forberedelse af grov personfarlig kriminalitet eller terror.

Mistanken behøver ikke være bestyrket. Det betyder, at det er tilstrækkeligt til videregivelse, at videregivelsen har sagligt formål. Det er ikke op til den videregivende myndighed at vurdere, om oplysningen er underbygget eller om mistanken er begrundet. Politiet vil sørge for at vurdere oplysningerne og i deres videre arbejde inddrage forvaltningsrettens principper om bl.a. saglighed, officialmaksime og proportionalitet.

Beskæftigelse

Beskæftigelsesområdet bygger især på Aktivloven og Beskæftigelsesindsatsloven.

Aktivlovens formål er at præcisere den enkeltes ansvar og rettigheder i forhold til hjælp til forsørgelse og at understrege, at det er vigtigt med tidlig indsats i form af aktivering, revalidering eller skånejob. Loven fastholder princippet om, at det underste sikkerhedsnet består af en retsbestemt ydelse, hvis størrelse som udgangspunkt er uafhængig af årsagen til behovet for hjælpen. Selvforsørgelsesperspektivet med et principielt krav om modydelse over for borgere, der henvender sig på grund af et manglende forsørgelsesgrundlag, understreger samtidig kommunens ansvar for at medvirke til, at den enkelte aktivt kan yde sit bidrag og udvikle sine muligheder for at forsørge sig og sine.

Kravet om aktivering har sammenhæng med, at aktivering ikke kun indeholder et erhvervmæssigt sigte. For personer, som har omfattende problemer ud over ledighed, og hvor beskæftigelse ikke er et umiddelbart nærliggende perspektiv, er formålet med tilbuddet først og fremmest at forbedre livskvaliteten og medvirke til at forebygge yderligere sociale problemer. I disse tilfælde stilles der særlige krav om differentierede og individuelt tilpassede tilbud. Ud fra disse principper konkretiseres formålet i lovens § 1.

Beskæftigelsesindsatslovens kapitel 9b-12 indeholder en række bestemmelser, der giver kommunen hjemmel til at iværksætte indsatser og tilbud til borgere udenfor eller på kanten af arbejdsmarkedet. Disse tilbud er også relevante for radikaliserede og radikaliseringsstruede borgere. Det drejer sig bl.a. om mentorforløb, virksomhedspraktik, løntilskud, uddannelse og forskellige vejledningstiltag. Selvforsørgelse er målet, men midlet hertil kan konkret bidrage til forebyggelse af radikalisering, fordi uddannelse og deltagelse på arbejdsmarkedet bidrager til inklusion i fællesskabet i bredeste forstand.

BILAG 2: VEJLEDNING TIL BORGERE OG FAGFOLK

Hvad skal jeg være opmærksom på?

Der findes ikke en opskrift, der med sikkerhed fortæller, at en person er inde i en radikaliseringsproces, men hvis en række adfærdsændringer eller bekymrende tegn optræder på samme tid, kan der være grund til at reagere på det. Her er det vigtigt at bruge sin professionelle faglighed til at forhold sig faktisk til observationerne, og det må altid være i vores interesse at gøre det bedst mulige for borgeren og dennes familie og netværk. Bekymringstegn er alene udtryk for nogle umiddelbare observationer. Hvorvidt der er tale om en regulær radikaliseringsproces, skal overdrages til andre for en nærmere udredning ved henvendelse til Tværgående Opmærksomheds Team.

Bekymringstegn kan for eksempel dreje sig om:

Adfærd

- Involveret i bekymrende begivenheder, for eksempel voldelige sammenstød eller deltagelse i møder med ekstremistiske budskaber.
- Benytter sig af totalitære symboler, for eksempel ved sin påklædning, tatoveringer og lignende.
- Er involveret i vold, kriminalitet eller anden alvorlig risikoadfærd, som I bliver bekendt med.
- Har f.eks. facebook side, med budskaber, der signalerer radikaliserings tendens (f.eks. IS budskaber).

Holdninger

- Intolerance over for andres synspunkter, afviser demokratiske principper eller er moraliserende og prøver at pådutte andre sin overbevisning.
- Selvvalgt marginalisering, bl.a. gennem udtryk for konspirationsteorier, simple fjendebilleder og had mod bestemte grupper. Det kan være "jøder", "muslimer", "danskere", "kapitalister", "indvandrere", "homoseksuelle", eller andre.
- Argumentation for "absolutte løsninger", for eksempel at en bestemt gruppe skal fjernes eller at noget skal bombes.
- Legitimering af holdningerne ved at give udtryk for indignation over forhold i samfundet eller i verden.

Relationer

- Isolerer sig selv og/eller splittet i forhold til familie og det øvrige netværk.
- Skifter personlige netværksgrupper ud med andre og får nye relationer til personer eller grupper, der giver anledning til bekymring, eventuelt personer, som er kendt for kriminalitet eller ekstreme holdninger.
- Deltager ikke i fællesskaber og fritidsaktiviteter, de tidligere har deltaget i.

Bekymringskema

Vedrørende radikaliseret eller ekstremistisk adfærd i Fredericia Kommune

T.O.T.-teamet:

Kontaktperson: mobil; xxxxxx, e-mail: xxxxxxx@fredericia.dk

Kontaktperson: mobil; xxxxxx, e-mail: xxxxxxx@fredericia.dk

Kontaktperson: mobil; xxxxxx, e-mail: xxxxxxx@fredericia.dk

Kontaktperson: mobil; xxxxxx, e-mail: xxxxxxx@fredericia.dk

Overordnet om personen:

Baggrundsinformation: (køn, alder, etnicitet)

Familiære relationer: (har pågældende et tilhørsforhold til mor/far/onkel ect. – formålet er at kunne danne sig et billede af personens tilknytning til omsorgsgiver, hvis denne har en)

Bemærkninger vedr. tidligere relevante hændelser: (har personen tidligere været involveret i kriminelle eller borderline kriminelle handlinger. Formålet er at danne et overblik over pågældendes generelle tendenser)

Boligforhold: (hvor bor personen og med hvem? Er området kendt af kommunen? Dette bidrager til en viden om personens færden ved siden af skole/arbejde)

Uddannelses- / arbejdsforhold: (har personen gennemført en uddannelse eller er på anden vis engageret i samfundets uddannelses- /arbejdsliv?
Hvis SSP i fremtiden vil lave en profilanalyse vedr. enkeltsager kan det være hensigtsmæssigt at have spørgsmålet med. Endvidere giver det et indtryk af personens karakter)

Bekymringsgrundlag for særlig opmærksomhed:

Beskrivelse af bekymringsvækkende handling:

Specifikke tendenser: (ændret adfærd, isoleret, ydre kendetegn ect.)

Tilhørsforhold/Miljø: (Det sociale aspekt omkring den radikaliseringsstruede)

Hvor lang en periode strækker bekymringen sig over:

Oplysningsfaktorer:

Samtlige faktorer kan virke som et hjælperedskab under drøftelse af sagen og til at vurdere hvilke initiativer, der skal iværksættes. Vi kan på baggrund af informationsmaterialet vedr. radikalisering og ekstremistisk adfærd til en vis grad bedømme, hvorvidt sagen er alarmerende eller mild.

Bekymringsanmelder:

Navn:

e-mail:

Tlf.:

Tilknytning/kendskab til personen

(skal bidrage til, at der kan sættes særligt fokus på støtte/rådgivning til personer i periferien)

BILAG 3: LINKS

<http://fredericia.dk/politik/planer-politikker-strategier/strategier-projekter/vision2020>

<http://www.fredericia.dk/politik/planer-politikker-strategier/politikker/politik-faellesskab-civilsamfund-2017-2021>

<https://www.stopekstremisme.dk/>

<http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2016/National-handlingsplan-Forebyggelse-og-bekaempelse-af-ekstremisme-og-radikalisering.pdf>